

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Delg.kv.

BESLUT

2009-05-25

1 (5)

511-3917-09

Greenpeace
Box 15164
104 65 STOCKHOLM

Angående anmälan om avsikt att genomföra bevarandeåtgärder på Fladen och Lilla Middelgrund.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen bedömer att de redovisade åtgärderna inte påverkar miljön i Natura 2000-områdena på ett betydande sätt. Därmed krävs inte tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Länsstyrelsen rekommenderar att tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken söks för de delar av åtgärderna som ska vidtas inom Sveriges territorium.

Länsstyrelsen rekommenderar att samråd sker med de yrkesfiskare som har rätt att fiska i berörda områden. Det bör därvid ankomma på Greenpeace att ange vilken rättslig grund man har för att vidta åtgärder med syfte att försvåra yrkesfisket.

Om åtgärderna utförs förelägger Länsstyrelsen med stöd av 26 kap. 21 och 22 §§ miljöbalken Greenpeace att senast en månad efter utförda åtgärder, redovisa till Länsstyrelsen hur och var åtgärderna har genomförts. Av redogörelsen ska framgå tidpunkter, koordinater och mängder för utlagda stenblock.

Länsstyrelsen erinrar om att detta beslut inte befriar verksamhetsutövaren från skyldigheten att iaktta vad som föreskrivs i annan författning eller vad som följer av annans rätt.

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt, se bilaga 1.

Bakgrund

Greenpeace har till Länsstyrelsen i Hallands län inkommit med en skrivelse angående anmälan om avsikten att utföra bevarandeåtgärder i syfte att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för naturvärdena i form av habitat och arter i Natura 2000-områdena Fladen och Lilla Middelgrund i enlighet med 7 kap. 28 § miljöbalken. Avsikten är att på Fladen och Lilla Middelgrund placera

Postadress
301 86 HALMSTAD

Besöksadress
Slottsgatan 2

E-post
halland@lansstyrelsen.se

Telefon
035 - 13 20 00

Kontakta i detta ärende: AnnaKarin Sandholm, 035-13 22 49, annakarinsandholm@lansstyrelsen.se

ut ca 300 stenblock ett och ett med ett inbördes avstånd på 40 till 50 meter. Av anmälan framgår även att följderna av de planerade åtgärderna i praktiken kommer att utgöra trålningshinder för fisket. Till anmälan har fogats en beskrivning av åtgärdernas miljöpåverkan.

Fladen och Lilla Middelgrund är sedan november 2003 av regeringen antagna som s.k. Natura 2000-områden. Bevarandesyftet är att långsiktigt bevara de naturtyper som finns i områdena. Naturtyperna hyser en mycket speciell och artrik flora och fauna. De aktuella områden ligger delvis utanför Sveriges territorialgräns men inom Sveriges ekonomiska zon.

Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs Länsstyrelsens tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.

Länsstyrelsen har remitterat inkomna handlingar till Kammarkollegiet, Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen och Kustbevakningen. Yttranden har inkommit. Greenpeace har sedan beretts möjlighet att inkomma med synpunkter över remissvaren. Synpunkter har inkommit.

Länsstyrelsens bedömning enligt miljöbalken

Påverkas miljön på ett betydande sätt?

Innanför territorialgränsen gäller miljöbalken. Enligt 7 kap. 32 § miljöbalken gäller bestämmelserna om sådana skyddade områden som avses i 7 kap. 27 § första stycket 1 och 2 (dvs. Natura 2000-områden) även i Sveriges ekonomiska zon. Reglerna om Natura 2000-områden är således tillämpliga både innanför territorialgränsen och utanför denna inom Sveriges ekonomiska zon.

Enligt Länsstyrelsens bedömning innebär de anmälda och beskrivna åtgärderna ingen risk för betydande påverkan på de livsmiljöer och arter som avses att skyddas i de berörda områdena. Av det sagda följer att tillståndsplikt enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken inte föreligger. Länsstyrelsen vill poängtera att den bedömningen endast avser områdenas livsmiljöer och arter och att påverkan på annans rätt inte ingår i den bedömningen.

Vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken?

Innanför territorialgränsen gäller miljöbalken. Den gäller inte utanför territorialgränsen om det inte är särskilt stadgat att den gör det. Detta medför att 11 kap. miljöbalken endast är tillämpligt innanför territorialgränsen.

2009-05-25

511-3917-09

De beskrivna åtgärderna består av utplacering av hinder på havsbotten med det uttalade syftet att försvåra eller förhindra trålfiske. Länsstyrelsen konstaterar att detta skulle kunna innebära utförandet av en anläggning på havsbotten som kan vara tillståndspliktig enligt 11 kap. miljöbalken i den del den utförs inom Sveriges territorium.

Av prop. 1997/98:45 del 2 s. 132 framgår det att det i första hand ankommer på verksamhetsutövaren att göra bedömningen om den planerade vattenverksamheten är tillståndspliktig eller inte. I tveksamma fall bör denne söka tillstånd. Det är alltså den som avser att vidta en åtgärd (i detta fall Greenpeace) som har att avgöra om tillstånd ska sökas eller inte. Högsta Domstolen har den 4 mars 2005 (NJA 2005 s 109) uttalat att det inte finns någon möjlighet att få frågan om en viss verksamhet är undantagen från kravet på tillståndsplikt för vattenverksamhet prövad utan den bedömningen görs på den enskildes risk. Högsta Domstolen uttalade vidare att den som är osäker alltid har en möjlighet att söka tillstånd och på så sätt skydda sig mot ansvar i efterhand. För den som vill vara helt säker på att åtgärden inte ska kunna ifrågasättas i efterhand är det alltså alltid möjligt att söka tillstånd, se 11 kap. 9 § andra stycket miljöbalken. Sådant tillstånd söks i så fall hos miljödomstol.

Länsstyrelsen finner att det mot bakgrund av nämnda förarbetsuttalande och nämnda avgörande i Högsta Domstolen att Greenpeace bör rekommenderas att söka tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för de planerade åtgärderna i den del den ligger innanför territorialgränsen men att det är Greenpeace självt som har att avgöra om man vill söka tillstånd eller inte.

Vidare följer av 2 kap. 1 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet att den som bedriver vattenverksamhet måste ha rådighet över vattnet inom det område där verksamheten ska bedrivas. Rådighet för allmänt vatten kan beviljas av Kammarkollegiet.

Uppföljning

I syfte att kunna följa upp åtgärderna anser Länsstyrelsen att dessa ska dokumenteras och att en redogörelse för arbetet ska skickas in till Länsstyrelsen. Lagstöd för detta finns i 26 kap. 21-22 §§ miljöbalken. Greenpeace bör föreläggas om detta.

Övrigt om fiske m m

Åtgärderna sker med det uttalade syftet att försvåra trålfiske. Länsstyrelsen anser att Greenpeace bör samråda med de yrkesfiskare som har rätt att fiska i områdena. Det bör därvid ankomma på Greenpeace att redogöra för vilken rättslig grund man anser sig ha att utföra åtgärder med syfte att påverka yrkesfisket.

2009-05-25

511-3917-09

Innan åtgärderna vidtas bör dessutom kontakt tas med Sjöfartsverket för att reda ut frågor om redovisning i sjökort ntm.baltico@sjofartsverket.se.

Om indikationer på vrak framkommer bör detta anmälas till Länsstyrelsen.

Internationella avtal

I Kattegatt bedriver svenska och danska fiskare fiske med stöd av "1932 års avtal" fram till "ett avstånd av tre distansminuter från det andra landets kust eller ytterst därutanför liggande holmar och skär, som icke ständigt av vattnet översköljas" (*Kungl. Maj:ts kungörelse med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållanden i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen, Svensk författningssamling 1933, Nr 282*).

Lilla Middelgrund ligger delvis inom det fredningsområde för torsk i Kattegatt som upprättades 2009-01-29 i samråd med Danmark.

Fladen och Lilla Middelgrund berörs av internationella avtal enligt ovan. Länsstyrelsen har inte mandat att bedöma de planerade åtgärdernas inverkan på dessa. Länsstyrelsen har informerat regeringskansliet om den inkomna anmälan.

Greenpeace bör samråda med Fiskeriverket om frågor som rör internationella avtal på fiskets område och fiskefrågor i övrigt.

Behörighet att utföra åtgärder inom Natura 2000-områden

Av artikel 6.3 Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter framgår följande.

Alla planer eller projekt som inte direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av ett område, men som enskilt eller i kombination med andra planer eller projekt kan påverka området på ett betydande sätt, skall på lämpligt sätt bedömas med avseende på konsekvenserna för målsättningen vad gäller bevarandet av området...

I svensk lagstiftning är detta implementerat i 7 kap. 28a § 2 st. miljöbalken enligt följande: *... Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.*

Av Regeringens proposition 2000/01:111 om Skyddet för vissa djur- och växtarter och deras livsmiljöer framgår inte att bevarandeåtgärder inte kan utföras av annan än tillsynsmyndigheten.

2009-05-25

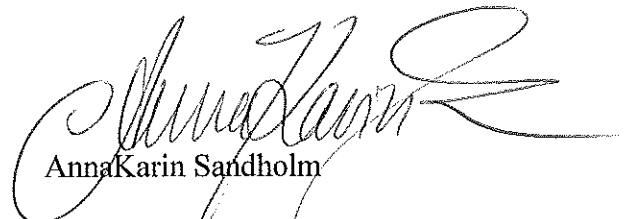
511-3917-09

Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet över de aktuella Natura 2000-områdena anser att huvudprincipen gällande vem som ska utföra bevarandeåtgärder inom Natura 2000-områden är att det är tillsynsmyndigheten som råder över detta. I detta specifika fall där frågan kommit upp från annan part, kan Länsstyrelsen ändå inte, utifrån 7 kap. 28a § andra stycket, se att frågan är närmare lagreglerad.

Beslut i detta ärende har fattats av miljövardsdirektör Börje Andersson. Miljövardshandläggare AnnaKarin Sandholm har varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även länsfiskekonsulent Peter Norell, marinbiolog Bo Gustafsson samt chefsjurist Peter Ardö deltagit.

Börje Andersson

AnnaKarin Sandholm

Bilaga: Anvisning om hur man överklagar

Kopia:

Regeringskansliet (Jordbruksdep. och Miljödep.)
Naturvårdsverket
Fiskeriverket
Kammarkollegiet
Transportstyrelsen
Sjöfartsverket
Kustbevakningen
Riksantikvarieämbetet
Polismyndigheten i Hallands län
Kungsbacka kommun
Varbergs kommun
Falkenbergs kommun
L-EL
LS